

Sprawozdanie z konferencji

Sprawozdanie z VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Rynek pracy i ubezpieczenia w dobie innowacji”, Olsztyn, 6–7 września 2016 r.

1. Wprowadzenie

W dniach 6–7 września 2016 r. w hotelu Omega w Olsztynie odbyła się VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Rynek pracy i ubezpieczenia w dobie innowacji” współorganizowana przez Katedrę Polityki Społecznej i Ubezpieczeń Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, kierowaną przez dr hab. Annę Organiściak-Krzykowską, prof. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie oraz Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk. Patronat honorowy nad konferencją objęły prof. dr hab. Gertruda Uścińska, prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, oraz dr Aleksandra Wiktorow, Rzecznik Finansowy.

Konferencja stanowiła kontynuację cyklu corocznych spotkań naukowych. Była okazją do wymiany myśli i poglądów na temat współczesnych problemów, wyzwań i uwarunkowań rynku pracy oraz ubezpieczeń w Polsce i na świecie. Konferencja, jak w latach ubiegłych, była miejscem spotkania i ożywionej dyskusji nie tylko naukowców zajmujących się szeroko pojmowaną tematyką rynku pracy i ubezpieczeń, ale również praktyków i przedstawicieli instytucji reprezentujących te dwa obszary życia społeczno-gospodarczego. Łącznie udział w konferencji wzięło ponad 90 osób.

Uczestnicy konferencji reprezentowali większość krajowych ośrodków naukowych zajmujących się problematyką rynku pracy i ubezpieczeń. Były to: Instytut Pracy i Socjalnych w Warszawie, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Warszawski, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Politechnika Częstochowska, Politechnika Opolska, Politechnika Poznańska, Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu, Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu. Część uczestników przybyła na konferencję z zagranicznych uczelni wyższych. Były to: Università degli Studi di Bari Aldo Moro (Włochy) oraz Kijowski Narodowy Uniwersytet Handlowo-Ekonomiczny (Ukraina).

Wśród przybyłych gości byli również przedstawiciele wielu ważnych instytucji krajowego rynku pracy i ubezpieczeń. Zaproszenie na konferencję przyjęli prof. dr hab. Gertruda Uścińska, prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, oraz dr Marcin Wojewódka, członek Zarządu ZUS – brali oni udział w obradach wraz z przybyłymi na konferencję pracownikami Centrali ZUS w Warszawie oraz Oddziału ZUS w Olsz-

tynie. Ponadto w konferencji uczestniczyli Zdzisław Szczepkowski, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, oraz Janusz Pappelbon, wicedyrektor Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

2. Uroczyste otwarcie konferencji i wystąpienia w ramach sesji plenarnej

Przybyłych gości powitała **dr hab. Anna Organiściak-Krzykowska, prof. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie**. Podziękowała wszystkim profesorom, adiunktom i asystentom reprezentującym różne ośrodki naukowe oraz przedstawicielom instytucji rynku pracy i ubezpieczeń za przyjęcie zaproszenia i uczestnictwo w konferencji. Następnie poprosiła **prof. dr. hab. Ryszarda J. Góreckiego**, rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, o zabranie głosu i uroczyste otwarcie konferencji. W części oficjalnej przemawiali również: **prof. dr hab. Gertruda Uścińska**, **prof. dr hab. Zenon Wiśniewski**, przewodniczący Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk, **prof. dr hab. Roman Kisiel**, dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz **dr Łukasz Arendt**, dyrektor Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie.

Na zakończenie części oficjalnej odbyła się uroczystość zawarcia umowy ramowej o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie a Zakładem Ubezpieczeń Społecznym. Porozumienie dotyczące wspólnej realizacji projektu „Ubezpieczenia społeczne – edukacja z ZUS” podpisali prof. dr hab. Ryszard Górecki, rektor UWM w Olsztynie, oraz prof. dr hab. Gertruda Uścińska, prezes ZUS.

Następnie rozpoczęła się część plenarna konferencji. Obradom przewodniczył **prof. dr hab. Marek Bednarski** (Uniwersytet Warszawski). Prelegenci prezentowali i omawiali ważne i aktualne problemy rynku pracy, zatrudnienia, przedsiębiorczości i ubezpieczeń tak w Polsce, jak i w innych krajach europejskich. **Prof. dr hab. Zenon Wiśniewski** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) w swoim wystąpieniu skoncentrował się na zagadnieniu, czy polityka rynku pracy w Polsce jest efektywna. **Prof. dr hab. Tadeusz Szumlicz** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) przedstawił referat zatytułowany „Teoretyczne aspekty zabezpieczenia społecznego”. **Prof. dr hab. Tomasz Michalski** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) omówił temat „Sektor ubezpieczeń a zmiany w paradygmacie finansów”. Kolejne wystąpienie **prof. dr hab. Francesco Losurdo** (Università degli Studi di Bari Aldo Moro, Włochy) i **dr. Ivano Dileo** (Università degli Studi di Bari Aldo Moro, Włochy) było poszukiwaniem empirycznych dowodów na dynamikę na wczesnym etapie działalności przedsiębiorczej w wybranych krajach Unii Europejskiej („Empirical evidence on the dynamics of the early stage of entrepreneurial activity in selected EU countries”). Na koniec tej części plenarnej **dr Łukasz Arendt** (Uniwersytet Łódzki, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie) mówił o wydajności pracy, teleinformatyce i czynnikach komplementarnych w Europie Środkowo-Wschodniej („Labour productivity, ICT and complementary factors in the CEE Region”).

Po sesji plenarnej uczestnicy konferencji kontynuowali obrady w ramach ośmiu paralelnych paneli poświęconych ubezpieczeniom i rynkowi pracy.

3. Wystąpienia w ramach sesji poświęconych problematyce ubezpieczeń

Problematyce ubezpieczeniowej poświęcone były trzy sesje. W pierwszym dniu konferencji poruszane były kwestie dotyczące ubezpieczeń społecznych oraz innowacji w sektorze ubezpieczeniowym, natomiast w drugim dniu konferencji prelegenci omawiali tendencje występujące na rynku ubezpieczeń.

W sesji zatytułowanej „Ubezpieczenia społeczne”, której przewodniczył **prof. dr hab. Tadeusz Szumlicz**, zaprezentowanych zostało sześć referatów. **Dr hab. Teresa Bednarczyk**, prof. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, omówiła sposoby mobilizowania dodatkowych oszczędności emerytalnych. **Dr Marcin Wojewódka** przedstawił referat „Uwagi dotyczące rozwoju pracowniczych programów emerytalnych w Polsce w latach 2000–2015”. **Dr Wojciech Nagel** (członek Rady Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) wygłosił referat zatytułowany „Fundusze rezerwowe w tworzeniu bezpieczeństwa ekonomicznego państwa. Perspektywa krajowa i zagraniczna”. **Dr Damian Walczak** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) skoncentrował się na zagadnieniu poszukiwania tzw. sprawiedliwej emerytury. **Dr Tomasz Jedynek** (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) omówił ubezpieczenia rentowe w zabezpieczeniu ryzyka starości. **Dr Mariusz Nyk** (Uniwersytet Łódzki) przedstawił programy wsparcia dla pracodawców zatrudniających bezrobotnych w kontekście składek na ubezpieczenie społeczne, prezentując studia przypadku.

Drugą sesję poświęconą innowacjom w sektorze ubezpieczeniowym moderował **prof. dr hab. Tomasz Michalski** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie). Prelegenci przedstawili sześć zagadnień mieszczących się w tematyce panelu. **Dr hab. inż. Adam Śliwiński**, prof. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, wygłosił referat „Wzrost znaczenia tzw. nowych ryzyk wyzwaniem dla sektora ubezpieczeń”. Następnie **dr hab. inż. Adam Śliwiński**, prof. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, i **dr Marietta Janowicz-Lomott** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) omówili temat „Ryzyko nanotechnologiczne – identyfikacja i możliwość ubezpieczenia”. **Dr Renata Pajewska-Kwaśny** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) mówiła na temat innowacyjności na rynku komercyjnych ubezpieczeń zdrowotnych. Do innowacji w ubezpieczeniach nawiązywał również **mgr Maciej Szczepankiewicz** (Politechnika Poznańska), poszukując odpowiedzi na pytanie, jak nowe usługi postrzegają pracownicy zakładów ubezpieczeń. Temat ubezpieczeń komunikacyjnych pojawił się w wystąpieniach **dr. Marcina Kawińskiego** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie), który wystąpił z referatem „Innowacje w ubezpieczeniach komunikacyjnych a adekwatność i realność ochrony ubezpieczeniowej”, oraz **dr. Piotra Majewskiego** (Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu), który poruszył tematykę pojazdów autonomicznych i wyzwań dla branży ubezpieczeniowej z nimi związanych.

W drugim dniu konferencji, w ramach sesji dotyczącej tendencji na rynku ubezpieczeń, której to przewodniczył **dr hab. inż. Adam Śliwiński**, prof. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, zaprezentowanych zostało pięć referatów. **Prof. dr hab. Stanisław Wieteska** (Uniwersytet Łódzki) przedstawił wystąpienie zatytułowane „Drgania parasejsmiczne jako element ryzyka w ubezpieczeniu obiektów budowlanych”.

nych w Polsce”. **Dr hab. Maria Płonka** (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) przedstawiła politykę inwestycyjną zakładów ubezpieczeń w świetle nowych regulacji prawnych. **Dr Krzysztof Łyskawa** (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) poruszył kwestię ubezpieczalności skutków złego przezimowania upraw polowych w perspektywie krajowej. **Dr Iona Tomaszewska** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) omówiła tendencje rozwojowe w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych na rynku polskim. **Dr inż. Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz** (Izba Rzemieślnicza w Opolu) zaprezentowała wystąpienie zatytułowane „Ubezpieczenia w rzemieślniczej działalności gospodarczej”.

4. Wystąpienia w ramach sesji poświęconych problematyce rynku pracy

W ramach pięciu sesji poświęconych problematyce rynku pracy wystąpienia uczestników dotyczyły kwestii ujętych w wymiarze międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Wygłoszonych zostało łącznie 28 referatów.

Sesję pierwszą, której przewodniczył **prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski**, rozpoczęło wystąpienie **prof. dra hab. Kazimierza Frieskego** (Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie). Prelegent zwrócił uwagę słuchaczy na iluzję racjonalnego wynagrodzenia w kontekście merytokratycznej struktury wynagrodzeń, stanowiącej ważną przesłankę tworzenia nierówności dochodowych. **Prof. dr hab. Elżbieta Kryńska** (Uniwersytet Łódzki), wskazując na współczesne oblicza segmentacji rynku pracy, starała się zidentyfikować przyczyny i sposób przejawiania się mechanizmów, które do niej prowadzą. **Prof. dr hab. Anna Krajewska** (Uniwersytet Łódzki) zatytułowała swój referat „Siedem grzechów głównych rynku pracy w Polsce”. Jako podstawowe przyczyny złej sytuacji na rynku pracy od początku transformacji ustrojowej wymieniła liberalną politykę gospodarczą, decyzje polityczne podważające rolę mechanizmu rynkowego, słabość i nieskuteczność instytucji rynku pracy oraz nieprzestrzeganie prawa. Z kolei o zatrudnieniu i wydajności pracy w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego z uwzględnieniem aspektów regionalnych mówił w swoim wystąpieniu **prof. dr hab. Waclaw Jarmolowicz** (Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu). **Dr hab. Jolanta Grotowska-Leder**, prof. Uniwersytetu Łódzkiego, przedstawiła referat „Rynek pracy młodych dorosłych w perspektywie cyklu życia w Polsce na tle wybranych krajów Unii Europejskiej”. **Dr Jacek Liwiński** (Uniwersytet Warszawski) poruszył kwestię „Co dają pracującym studia podyplomowe?”.

W drugiej sesji dotyczącej zatrudnienia i bezrobocia, której moderatorem był **dr hab. inż. Joachim Foltys**, prof. Politechniki Opolskiej, zaprezentowano sześć referatów. Tematykę gospodarstw domowych z bardzo małą intensywnością pracy zawodowej wobec poziomu bezrobocia i rozwoju elastycznych form zatrudnienia w krajach Unii Europejskiej omówiła **dr hab. Bogusława Urbaniak**, prof. Uniwersytetu Łódzkiego. **Prof. dr hab. Marek Bednarski** (Uniwersytet Warszawski) oraz **dr Dorota Głogosz** (Instytut Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie) zwrócili uwagę na aktywność zawodową rodziców zdeterminowaną formami opieki nad dziećmi. W następnym referacie – przygotowanym przez **dr. hab. Jerzego Kowaleskiego**, prof. Uniwersytetu Łódz-

kiego, oraz **dr Annę Majdzińską** (Uniwersytet Łódzki) – wyeksponowano demograficzne uwarunkowania zastępowalności zasobów pracy w Polsce i Europie, które zależą od wielu czynników, m.in. ekonomicznych, prawnych i społeczno-kulturowych. **Dr Tomasz Gajderowicz** (Uniwersytet Warszawski) przedstawił możliwości szacowania parametrów funkcji użyteczności z zatrudnienia na poziomie indywidualnym. **Dr Piotr Maleszyk** (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) próbował, wykorzystując dane o ofertach pracy, zdiagnozować zawody deficytowe i nadwyżkowe dla szkolnictwa zawodowego. **Dr Dorota Kmiec** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) omówiła zmiany zatrudnienia wynikające z opodatkowania pracy w krajach należących do OECD.

Sesja trzecia, której obradom przewodniczyła **prof. dr hab. Walentyna Kwiatkowska** (Uniwersytet Łódki), dotyczyła w dużej mierze przestrzennych aspektów rynku pracy. O procesach migracyjnych i ich konsekwencji dla rynku pracy mówił **dr inż. Andrzej Skibiński** (Politechnika Częstochowska). Geograficzne zróżnicowanie premii z tytułu zatrudnienia w sektorze publicznym w Polsce przedstawiła **dr Gabriela Grotkowska** (Uniwersytet Warszawski). **Dr Sabina Kubiciel-Lodzińska** (Politechnika Opolska) przedstawiła referat zatytułowany „Czynniki zatrudnienia cudzoziemców w Polsce. Popyt potencjalny a popyt zrealizowany”. **Dr inż. Kornelia Polek-Durej** (Politechnika Opolska) omówiła, w jaki sposób inwestycje zagraniczne determinują rozwój regionu opolskiego. **Mgr Kamila Prucia** (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) przedstawiła referat na temat finansowania nauki jako czynnika kształtującego konkurencyjność regionów a rynek pracy.

W sesji czwartej, której moderatorem była **dr hab. Teresa Bednarczyk**, prof. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, omawiane były społeczno-gospodarsze aspekty rynku pracy. **Dr Agnieszka Furmańska-Maruszak** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) przedstawiła uwarunkowania społeczne mające wpływ na rynek pracy, głównie w formie działań wspierających pracę zrównoważoną w przedsiębiorstwach konwencjonalnych i przedsiębiorstwach ekonomii społecznej. O spółdzielniach socjalnych w polskiej gospodarce społecznej mówił **dr Michał Wójcik** (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Kwestię roli i znaczenia ziemi rolniczej w kształtowaniu się struktury społecznej omówiła **dr hab. inż. Renata Marks-Bielska**, prof. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. **Dr inż. Piotr Bębenek** (Politechnika Opolska) przedstawił temat „Outsourcing jako współczesny model korporacji rolniczych opartych na kompetencjach”. **Dr Olga Zajkowska** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), odnosząc się do Polski, poruszyła z kolei kwestię wpływu deklarowanego stanu zdrowia na dzietność.

Ostatnia, czwarta sesja zamykająca dwudniowe obrady, której przewodniczyła **dr hab. Jolanta Grotowska-Leder**, prof. Uniwersytetu Łódzkiego, dotyczyła pozostałych, dotychczas nieuwzględnianych tematów. Do takich należy zaliczyć model panelowy jako narzędzie opisu zależności liczby mikroprzedsiębiorstw i stopy bezrobocia w Polsce, o czym mówiły **dr Agnieszka Huterska** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) oraz **dr Ewa Zdunek-Rosa**, (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). O koncepcji pracodawcy ostatniej instancji w kontekście nowoczesnej teorii pieniądza

referat wygłosił **dr Robert Huterski** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). **Mgr Przemysław Włodarczyk** (Uniwersytet Łódzki) omówił stabilność finansów publicznych krajów Grupy Wyszehradzkiej w następstwie światowego kryzysu gospodarczego. **Mgr Karolina Goraus-Tańska** (Uniwersytet Warszawski) przedstawiła z kolei zagadnienie dystrybucyjnego wpływu podatków i transferów w Polsce. Zaś **mgr Jerzy Kawa** (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) omówił wpływ Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych na politykę lokalnego rynku pracy osób niepełnosprawnych.

5. Podsumowanie konferencji

VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Rynek pracy i ubezpieczenia w dobie innowacji” cieszyła się dużym zainteresowaniem w środowisku osób związanych z problematyką rynku pracy i ubezpieczeń tak naukowo, jak i zawodowo. W podsumowaniu konferencji **dr hab. Anna Organiściak-Krzykowska** prof. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie stwierdziła, że badania nad rynkiem pracy okazują się cały czas aktualne, głównie z powodu ciągle istniejących problemów obserwowanych na rynkach pracy państw Unii Europejskiej i świata. Równie ważnym problemem społeczno-gospodarczym są ubezpieczenia. Tendencje zmian i innowacje pojawiające się w sektorze ubezpieczeniowym są nieustannie poddawane pod dyskusję. Dr hab. Anna Organiściak-Krzykowska wyraziła nadzieję, że liczne i interesujące prezentacje oraz wystąpienia sprzyjały wymianie poglądów i będą twórczym wkładem w poszukiwanie rozwiązań problemów, których dotyczyły.

Wygłoszone i nadesłane na konferencję referaty po uzyskaniu pozytywnych recenzji, zostaną opublikowane w czasopismach „Olsztyn Economic Journal” (13 pkt.) lub „Polityka Społeczna” (12 pkt.).

Sylwia Pieńkowska-Kamieniecka, Krzysztof Nyklewicz